

Morten Often

Morten Often, Stavanger

Innlegg

Hva er det med gruver?

Publisert: 23.04.19

Når du tar knust stein ut av en tunnel og plasserer det et eller annet sted, hva gjør du da? Fyller? Lagrer? Deponerer? Eller dumper?

Og hva er denne knuste steinmassen? Fyllmasse? Avfall? Søppel? Fundamentering for vei eller bygg? Gift?

Om du legger det på land, er det da en fylling, en søppelplass, eller et landdeponi? Artikkelen fortsetter under annonsen

Dersom du bruker det til å fylle opp et område for å gjøre det til et industriområde eller boligområde, eller til å legge vei på, eller bare legger det et sted for å ha et sted å legge det: fortrenger ikke, tar ikke det livet av planter, insekter og dyr, alt liv som var der før?

Er det noe helt annet enn om du tar knust stein ut av ei gruve?

Mellom Oslo og Ski er det nå drevet jernbanetunnel for å effektivisere og kutte reisetiden med 11 minutter, fra 22 minutter. Det betyr at ni millioner tonn med knust stein er produsert og fraktet ut. Og fylt et eller annet sted i terrenget.

I Rogaland er man nå i gang med tunnelforbindelsen som skal gjøre E39 fergefri over Boknafjorden. Det vil spare reisetid mellom Stavanger og Bergen med 40 minutter. Verdens lengste undersjøiske veitunnel. Det er et imponerende prosjekt, som kommer til å produsere omtrent 17 millioner tonn knust stein. Der er planen å fylle opp to store områder for industri.

Bare disse to tunnelene produserer nesten like mye knust stein, som Nussir-gruven skal deponere i hele sin planlagte levetid. Er disse massene og fyllingene helt problemfrie?

Det kan virke sånn, for det er i hvert fall helt stille i mediene. Ingen protester, ingen lenker seg fast for å hindre dumping av gift og søppel.

Selv om dette er stein, akkurat som fra ei gruve, og helt naturlig inneholder en hel rekke potensielt problematiske grunnstoff som kan og vil lekke til naturen, især når det legges på land og utsettes for vær og vind og vann, oksygenrikt vann.

Så, spørsmålet jeg undres over er vel egentlig: Hva er det med gruver som provoserer noen så mye at nyanser, perspektiv, fakta, og redelighet i retorikk og begrepsbruk forsvinner?

Det strever jeg med å forstå.